

لو گۇانجۇڭ

ئۇش پاتشالىق قىساسى

【中国古典文学四大名著】

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

لو گۇانجۇڭ

ئۇش پاتشالىق قىساسى

【中国古典文学四大名著】

خاتۇرشادان اۆدارغان : لازىمقان تىشان ۇلى

شىنجاڭ خالىق باسپاسى

图书在版编目(CIP)数据

三国演义.2:哈萨克文/(明)罗贯中著;艾孜木汗译.-乌鲁木齐:
新疆人民出版社,2009.8

ISBN 978-7-228-12757-3

I.三… II.①罗…②艾… III.章回小说-中国-明代-哈萨克
语(中国少数民族语言) IV.I242.4

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 148205 号

责任编辑:哈布丁

责任校对:马吾提

封面设计:夏提克

三国演义(2)

(哈萨克文)

罗贯中 著

艾孜木汗 译

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路 348 号 邮编 830001)

新疆新华书店发行

新疆生产建设兵团印刷厂印刷

880×1230 毫米 32 开本 18.875 印张

1983 年 3 月第 1 版 2009 年 8 月第 2 次印刷

印数:2501-4500

ISBN 978-7-228-12757-3 定价:40.00 元

بۇل كىتاپ خالىق ادەبىيەتى باسپاسىنىڭ 1973 - جىلى 12 - ايدا بەيجىڭدە ازىر -
لەنگەن 'ۇشىنىشى باسپاسىنا ساي 1977 - جىلى 8 - ايدا خۇبەيدەگى سەگىزىنىشى رەتكى
باسىلۇنغان اۋدارىلدى.

本书根据人民文学出版社 1973 年 12 月北京第 3 版，1977 年 8 月
湖北第 8 次印刷本翻译出版。

جاۋاپتى رەداكتور: قابدەن قادىر ۇلى
جاۋاپتى كوررەكتور: 'ماۋلىت 'شارىپ ۇلى
مۇقاباسىن جوبالاعان: شاتتىق اغسا

‘ۇش پاتشالىق قىساسى (2)

*

شىنجاڭ خالىق باسپاسى باستىردى
(‘ۇرىمى قىلالى وڭتۇستىك ازاتتىق كوشەسى 348 - اۋلا)

شىنجاڭ شىنخۇا كىتاپ دۇكەنىنەن تاراتىلدى

شىنجاڭ 'ۇندىرس - قۇرىلمىس يىڭتۇانى

باسپا زاۋودىندا باسىلدى

فورمات 1/32 1230 × 880 ، 18.875 باسپا تاباق

1983 - جىل، ناۋرىز، 1 - باسپاسى

2009 - جىل، تامىز، 2 - باسپاسى

تىراجى: 2501 — 4500

ISBN 978-7-228-12757-3

باعاسى: 40.00 يۋان

مازمۇنى

وتىز ئېرىنىشى تاراۋ

ساۋ ساۋدىڭ ساڭگىڭدا يۋان شاۋدى كۈيرەتۋى
ليۋ بېدىڭ جيڭجوۋدا ليۋ بياۋدى باسپانا ەتۋى 1

وتىز ەكىنىشى تاراۋ

يۋان شاڭنىڭ جيڭجوۋ ئۇشنى جان سالا قىرقىسۋى
شۋى يۋدىڭ جاڭخى وزەنى ارناسىن بۈزۋ ايلاسىن
ۋسنىۋى 22

وتىز ئۇشنىشى تاراۋ

ساۋ پېدىڭ ابىر - سابىردا جىن شىنى قىمقىرۋى
گو جيانىڭ لياۋدۇڭدى الۋعا وسىەت قالدېرۋى 44

وتىز ئورتىنىشى تاراۋ

ساي خانىمنىڭ قالتقى سىرتىندا قۇپيا ءسوزدى ۇرداپ ەستۋى
حان اعاسى ليۋ بېدىڭ تانشى وزەننەن تۇلپارمەن قارەپ
ءوتۋى 66

وتىز بەسىنىشى تاراۋ

ليۇ بېيدىڭ نانجاڭ وزەننەن ءوتىپ كوز تاسا وقىمىستىعا
كەزدەسۋى
شان فۇدىڭ شىنيە اۋدانىنا كەلىپ كەمەڭگەر يەسىنە
ۇشراۋى 84

وتىز التىنىشى تاراۋ

ليۇ بېيدىڭ ايلامەن فانچىڭ قالاسىن الۋى
شۋى شۇدىڭ بۇرىلىپ كەپ جۇڭى لياڭدى ەسكە سالۋى 100

وتىز جەتىنىشى تاراۋ

سىما حۇيدىڭ اتاقتى وقىمىستىنى ەكىنىشى رەت ەسكە سالۋى
ليۇ بېيدىڭ نىتسزارلىقپەن ءۇش رەت ءشوپ كۇركەگە
بارۋى 118

وتىز سەگىزىنىشى تاراۋ

لۇڭجۇڭشاندا ۇشكە ءبولۋدى تۇراقتاپ اقبل جاسالۋى
چاڭجياڭدا سۇن چۋاننىڭ سايس سالىپ كەگىن قايتارۋى . . . 139

وتىز توعىزىنىشى تاراۋ

جيڭجوۋدا بەكزادانىڭ اقبل سۇراپ ءۇش رەت جالبىارۋى
بوۋاڭپو قىراتىندا اقلشنىڭ قولى تۇڭعەش رەت ەسكە
سالۋى 160

قىرقىنىشى تاراۋ

ساي حانىمنىڭ جيڭجوۋ ولكەسىن جاۋعا تارتۋ ەتۋى
جۇڭى لياڭنىڭ شىنيە قالاسىن ورتەپ جىبەرۋى . . . 180

قىرىق بىرىنشى تاراۋ

ليۇ بېدىڭ سوڭنان خالىقتى شۇبىرتىپ دارىيادان ءوتۋى
جاۋ يۇننىڭ جالعز باسى سايس سالىپ يەسىنە مەدەت
ەتۋى 198

قىرىق ەكىنشى تاراۋ

جاڭ فېدىڭ چاڭبانچياۋ كوپىرىندە قالىڭ جاۋدى ساستىرۋى
ساتسىزدىككە تۇسكەن ليۇ بېدىڭ حانچىن وتكەلىنە تارتۋى 222

قىرىق ۇشىنشى تاراۋ

جۇڭگى لياڭنىڭ توپتى قولباسلاردى سوزبەن الۋى
لۇ سۇدىڭ كوپتىڭ كەڭەسىن كۇشپەن تويتارۋى 238

قىرىق ءورتىنشى تاراۋ

جۇڭگى لياڭنىڭ جوۋ يۇيدى اقىلمەن وراپ كەلتىرۋى
سۇن چۋاننىڭ ساۋ ساۋدى جويۇعا بەل بەكىتۋى ... 260

قىرىق بەسىنشى تاراۋ

سانجياڭكۋ قۇيعانىندا ساۋ ساۋ قولنىڭ جەڭلىپ قالۋى
باتىرلار قوناقاسسىندا جياڭ گاننىڭ ايلعا شىرمالۋى... 280

قىرىق التىنشى تاراۋ

جۇڭگى لياڭنىڭ كەرەمەت ادسىپەن جەبە جىناۋى
خۋاڭ گايدىڭ استىرتىن ايلان ۇشىن جانىن قىناۋى ... 303

قىرىق جەتىنشى تاراۋ

كان زىنىڭ جالغان باغىنۇ حاتىن استىرتىن ۇسنۇى
پاڭ تۇڭنىڭ شىنجىر قوساق ايلاسىن قىزىق تابىستىرۇى . . . 323

قىرىق سەگىزىنشى تاراۋ

داريا بەتىندە قوناعاسى بەرگەن ساۋ ساۋدىڭ ولەڭ باستاپ كەتۋى
قايتقارلىق قوساقتاپ بولغان سۇلتۇستىكتىڭ سايسقا ءوتۋى . . . 340

قىرىق توعىزىنشى تاراۋ

جۇڭى لياڭنىڭ جەتى جۇلدىز مۇناراسىندا كۈن جايلاۋى
جوۋ يۇيدىڭ ءۇش داريا قۇيىغانىن ورتىپەن ويرانداتۋى . . . 354

ەلۋىنشى تاراۋ

جۇڭى لياڭنىڭ حۋارۇڭ اسۋىن اقىلمەن بولجاۋى
گۇان گۇڭنىڭ ادلىەتتى ارداقتاپ ساۋ ساۋدى ۇستامىۋى 374

ەلۋىرىنشى تاراۋ

ساۋ رىننىڭ ۇۋ ەلىمەن زور سايسىس سالۋى
جۇڭى لياڭنىڭ جوۋ يۇيدى العاش رەت قۇسادا قالدىرۇى 390

ەلۋ ەكىنىشى تاراۋ

جۇڭى لياڭنىڭ لۋ سۆدى اقىلمەن اتتاندېرېپ سالۋى
جاۋ يۈننىڭ گۇيياڭ ايماعىن ايلامەن الۋى ... 407

ەلۋ ءۇشنىشى تاراۋ

گۇان گۇڭنىڭ ادبەتتى ارداقتاپ حۋاڭ جۇڭدى اجالدىن الپ
قالۋى
سۇن چۈاننىڭ جاڭ لياۋمەن زور سايس سالۋى..... 425

ەلۋ ءورتىنىشى تاراۋ

ۋۇ ەلى حانمىنىڭ عىباداتحانادا كۈيەۋ بالاسىن كەشىرۋى
حان اعاسى ليۋ بېدىڭ قالغۇدىق وتاۋىنا ۋىسنىس ەتلۋى 443

ەلۋ بەسنىشى تاراۋ

ليۋ بېدىڭ سۇن حانمىدى اقىلمەن تولقىتۋى
جۇڭى لياڭنىڭ جوۋ يۈيدى ەكىنىشى رەت قۇساعا توغىتۋى..... 463

ەلۋ التىنىشى تاراۋ

ساۋ ساۋدىڭ مىس تورعاي مۇناراسىنىڭ سالتاناتىنا قوناعاسى
شاقىرۋى
جۇڭى لياڭنىڭ جوۋ يۈيدى ءۇشنىشى رەت قۇساعا باتىرۋى ... 481

ەلۋ جەتىنىشى تاراۋ

تاساداعى ايداعاردىڭ چاپساڭ قۇيعانىندا جوقتاۋ ايتىپ ەگىلۋى
ۋلان سامۇرىقتىڭ لىياڭ اۋدانىندا قىزمەتكە جەگىلۋى 500

ەلۋ سەگىزىنىشى تاراۋ

ما چاۋدىڭ قىساسىن الۋ ءۇشىن قول باستاپ اتتانۋى
ساۋ ساۋدىڭ ساقالىن قىرقىپ، شاپانىن تاستاۋى ... 523

ەلۋ توعىزىنىشى تاراۋ

شۋى چۋدىڭ جەكپە جەكتە ماچاۋمەن تىر جالاڭاش تىرەسۋى
ساۋ ساۋدىڭ وشىرگەن حات جازىپ حان سۋيدى
جانستىرا تۇسۋى 544

الپىسىنىشى تاراۋ

جاڭ سۇڭنىڭ ياك شىۋدى تارىقتىرىپ سوزبەن زوبالاڭ سالۋى
ياڭ تۇڭنىڭ كەلەلى كەڭەس بەرىپ باتىس سىچۋاندى الۋى ... 566

وتىزىمى بىرىنچى تاراۋ

ساۋ ساۋدىڭ ساختىڭدا يۋان شاۋدى كۆپرە تۈي
ليۋ بىدىڭ جىڭجوۋدا ليۋ بياۋدى باسپانا ەتۈي

ئالقسا، يۋان شاۋدىڭ جەڭلىگەن ورايىن قالت جىبەر مەگەن
ساۋ ساۋ، قالىڭ قولىن تاس - تۈيىن قايتا جاراقتاپ، سوڭىنان
ۋىدەرە قۇدى. ساۋىتىن كىيىپ، جاراعىن اسىنۇعا دا مۇرساسى
كەلمەي، جالاڭ شىت، جەلەڭ كىيىمەن قاشىپ شىققان يۋان
شاۋ سەگىز جۈزدەي قالدۇق قولىن ەرتىپ، لياڭنىڭ سولتۇستىك
جاعاسىنا قاراي زىتتى. جاعا كەلگەندە، بەكىنىستەگى باس
قولىباسى جياڭ يىچۈي الدىنان قارسى الاشقىتى. يۋان شاۋ وعان
بولعان مان - جايدى تاپتەشتەدى. جياڭ يىچۈي بىتىراغان
جاساققا جىنالۇ ھابارىن شاشتى. يۋان شاۋدىڭ بار ەكەنىن
ەستىگەن جۇرت قۇمىرىسقاداي قۇجىناپ، جامىراي جىنالىپ،
قالىڭ قولىڭ ۇسكىنىن قايتا سەرىلدىرىپ، اقىلداسا كەلىپ
جىچوۋعا قايتۇدىڭ قامىنا كىرىستى. اتتانغان قول تۈنىندە بىر
يەن تاۋعا كەلىپ قونغان ەدى. بىر شاتىردىڭ شىندە جاتقان
يۋان شاۋ الستان قاتتى وكسىپ جىلاغان داۋىستى ەستىپ،
ورىننان تۈرەگەلىپ، تىڭداۋعا شىقتى. باقسا، سايىستا جەڭلىپ
قايتقان جاساقتارى بىر جەرگە جىنالىپ اللىپ، وسى جولى
جەڭلىستە قىرعىن تاپقان جولداس - جورالارىن چوقتا زار
ەڭرەپ جاتىر ەكەن. بىرى ابزال اعام دەسە، بىرى جەتكىنشەك
ەنىم دەپ، بىرى قىماس سەرىگىم دەسە، بىرى ەتەنە تۈسىم

دەپ كۇڭشەنە جوقتاپ شەر توگەدى.

— زاۋەدە تيان فېڭنىڭ اقلى النعان بولسا، مۇنشاقتى
بالەكەتكە ۇشرار ما ەدىك! — دەپ كەۋدەلەرىن جۇدىرىقتارىمەن
گۇرس — گۇرس ۇرىپ ەڭىرىدى. مۇنى ەستىگەن يۋان شاۋ:
— تيان فېڭنىڭ اقلىن الماي قالىڭ قولى قىرغىزىپ،
قىرۋار قولباسىدان ايرىلىدىم؛ قايتىپ بارغاندا، ونى كورەر نە
بەت قالدى مەندە! — دەپ قاتتى وكىندى. كەلەسى كۈنى اتتانىپ
كەلە جاتقان قالىڭ قولىدىڭ الدىنان قولىن باستاپ فېڭ جى
شىقتى.

— مەن، — دەدى فېڭ جىدى كورگەن جەردەن يۋان
شاۋ، — تيان فېڭنىڭ ەتلىن الماي، مىناداي سوراقى
جەڭلىسكە ۇشرادىم. قايتىپ بارغاندا ول كىسىنىڭ بەتىن
كورۋگە ۇياتتىمىن.

— تيان فېڭ جانا بېڭزىڭ قولى جەڭلىسكە ۇشراندىن
اباقتىدا جاتىپ ەستىپتى، — دەدى فېڭ جى شىمىرىكپەي
كۈنشىل وسەككە باسىپ، — سوندا ول الاقان شارت ەتكىزىپ،
قاعاناعى قارق، ساعاناعى سارق بولپ، تابالاي قاتتى كۈلپ:
«باسە، مەنىڭ ايتقانم كەلمەي قويماق مەس!» دەپتى. مۇنى
ەستىگەندە يۋان شاۋدىڭ تالاعى تارس ايرىلدى.

— قارا، سىلىمتىك وقىمىستىڭ مەنى كەلەكەلەۋگە
ءداتىنىڭ بارۋىن! الدىم باسنى مىنە سەرت! — دەدى دە، تاباندا
جاۋشى شاقىرىپ، الماس قىلىشتى العان بەتى جيجوۋعا بارىپ،
اباقتىدا جاتقان تيان فېڭنىڭ باسنى الۋدى بۇيردى.
تيان فېڭ اباقتىدا ەدى. ەبىر كۈنى اباقتى تورەسى كەلپ:
— توبە ەي، ۇستەن مەرەيىڭزدى قۇتتىقنايمىن، —
دەدى.

— قانداي مەرەي، نەندەي قۇتتىقتاۋ، — دەدى تيان فېڭ.
— يۋان شاۋ قولباسى كەلپ جەڭلىپ سۇمرەيىپ

قايتىپتى، كەلگەن سوڭ جانابىڭىزغا قالايدا قول قويىپ، قۇرمەت تۇتاتىن بولادى.

— وندا مەنى ئۇلدى دەي بەر! — دەدى تيان فىڭ كۈلىپ.
— ەلدىڭ بارى جانابىڭىز ئۇشىن قۇانىپ جاتسا، قالايشا ئولىمدى ئۆزىغا الاسىز؟

— يۋان شاۋ قولباسى سىرتتاي مولقور كورىنگەنمەن،
ۋىجدان ادالدىغىنا قۇرمەت تۇتاپتىن، ئىشى تار كۈنىشىل ادام.
زاۋدە جەڭسىكە جەتپ قۇانىشقا قوينى تولسا، كەشىرۋى
مۇمكىن ەدى؛ بۈگىن مۇلدەم جەڭلىپ، ۇياتقا جولداس بولپ
وتىرعاندا، ماغان تىرشلىكتىڭ ئۇمىتى جوق، — دەدى تيان
فىڭ. اباقتى تورەسى سەنبەدى. توسىننان سارت ەتپ ەسىك
اشىلدى. قوللىنا الماس سەمسەر ۇستاعان جاۋشى كىرىپ، تيان
فىڭنىڭ باسىن ۇ جۈنىندەگى يۋان شاۋدىڭ بۇيرىغىن
جەتكىزدى. اباقتى تورەسىنىڭ جۈرەگى تاس تۈبەسىنە شىقتى.
— اجالدىڭ باسقا تۈنەرى مۇنىسىز دا ماغان جەلدەن ايان
بولاتىن، — دەدى تيان فىڭ. اباقتى تورەسى ەڭرەپ جىلاپ
جىبەردى. كەرەك دەسە قاباغىن دا شىتپاعان تيان فىڭ:

— ەسىل جالغاندا ەڭرەپ تۇعان ەرجىگىتكە يەسىن تانىماي
ئىس كورۋدەن بەتەر بىلمەستىك جوق! مۇنداي ۇلىمەن ەر
قاشپايدى، ەز قاشادى! — دەدى دە، قىلىشتى جۈلىپ الپ،
ئوزىن ئوزى شاۋىپ تاستادى. بۇل جايلى كەينىگىلەردىڭ ئۆزىندا
مىناداي ەبىر ەبايت قالغان ەكەن:

كەشە جۈي شوۋ قوسىندا تاپتى قازا،
بۈگىن تيان فىڭ بولدى وپات اباقتىدا.
ئەبىتتى تەگىس خىبىدىڭ ارىستارى،
قالسىن با ەندى جويىلماي يۋان شاۋ ەسىرا.

تيان فيڭنىڭ قازا بولغان سۇنق خابارىن ەستىگەندە،
 ەشقۇستا بولپ كەيمەگەن پەندە بولمادى.
 يۋان شاۋ جيجوۋغا قايتىپ كەلگەن سوڭ جۈرەگى
 ورەكىپ، اقلى شاتاسىپ، قىزمەت باسقارۋغا دارمەنى كەلە
 المادى. بۇل حالىن اڭداغان زايىبى ليۋ شى وعان كوزىنىڭ
 تىرىسىندە ارتىنا مۇراگەر تىكتەپ كەتۋ جايلى كەڭەس بەردى.
 ەسلى يۋان شاۋدان تۇعان ۇل ۇشەۋ ەدى: ۇلكەنى يۋان تان
 دەيتىن، جانا ما اتى شيانىسى، چىڭجوۋ ايماعىن ساقىتاتىن؛
 ورتانشىسى يۋان شي دەيتىن، جانا ما اتى شيانىسى، يوۋجوۋ ايماعىن
 ساقىتاتىن؛ كەنجەسى يۋان شاڭ دەيتىن، جانا ما اتى شيانفۇ، يۋان
 شاۋدىڭ توقالى ليۋشىدان تۇعان، ەيتىم - تۇلغاسى وزگەشە،
 ەۋڭ - اجارى رەتتى بولغاندىقتان يۋان شاۋ جانىنداي جاقسى
 كورپ، قاسىنان شىعارمايتىن. گۋاندۇدا جەڭلىس تاۋىپ
 قايتىپ كەلگەن سوڭ، ليۋ شى يۋان شاڭدى مىراسقور ەتىپ
 قۇتتى ورنىنا قوندىرۋ جايلى يۋان شاۋعا ەرتەلى - كەش قىڭقىلداي
 بەردى. يۋان شاۋ بۇل جۇمىستى تىندىرۋ جونىندە شىن پى، فىڭ
 جى، شىن پىڭ، گو تۇرتەۋىمەن اقىل قوستى. تەگى شىن
 پى مەن فىڭ جىدىڭ بۇيرەگى يۋان شاڭغا بۇرىلاتىن دا، شىن
 پىڭ مەن گو تۇدىڭ نىقلاسى يۋان تانغا سوعاتىن - دى.
 ەارقايسىسىنىڭ ەوز كوڭلىنىدە وز يەسى بار - دى. يۋان شاۋ
 تۇرتەۋىنە ەسوز تاستاپ:
 — سىرتقى پالە ەالى ايقىپاي تۇرغاندا، شىكى جاقىنىڭ
 ەرتەرەك جايىعاسقانى اىزال. مەن وزىمە مۇراگەر بەلگىلەۋدى
 اقىلداسقالى وىترمىن؛ ۇلكەن ۇلىم يۋان تان شاش ال دەسە باس
 الاتىن مىنەزى قاتال؛ ورتانشى ۇلىم يۋان شي قوي اۋزىنان ەشوپ
 الماس نىچىق؛ تەك كىشى ۇلىم يۋان شاڭ ەر بولغانداي بەينەسى
 بار، يگى - جاقسىعا ەلتىپات ەبىلدىرىپ، ەبىلىمى زوردى
 قۇرمەت تۇتادى. بۇيرىسا ورنىمدى وسى ۇلىم ۇستاي ما دەگەن

نيهتم بار. سىزدەردىڭ ويلارىڭىز قالاي؟ — دەدى. —
 تاقسىر، ءۇش ۇلىڭىزدىڭ بىشىندەگى ۇلكەنى يۋان تان
 قازىر سىرتتا ءجۇر؛ ۇلكەننى تاستاپ كىشىسىن قويۇ، جوق
 پالەگە مۇرىندىق بولۇ دەگەن ءسوز. جاۋ قولى ەلىمىزدىڭ
 بىرگەسىندە، قالىڭ قولىڭ قايتقان ۇسكىنى ءالى سەرىلمەي
 تۇرغاندا اكە - بالا، اعا - ءنى بولپ مۇيزدەسەتتىن كەسىردى
 شىعارۋعا نە جول؟ ازىرشە جاۋ بەتتىن قايتارۋدىڭ شاراسىن
 قاراستىرىپ، مۇراگەر تىكتەۋ جاعىن كوپ اڭگىمەلەمەي قويا
 تۇرساڭىز، — دەدى گو تۇ. ويى ءار ساققا ءبولىنىپ، ءارى -
 ءسارى بولپ قالعان يۋان شاۋ دا ءبىر بەكىمگە كەلە المادى.
 كەنەت جان - جاققان حابارشىلار كەلىپ: يۋان شىيدىڭ
 الپىس مىڭ قولىمەن يوۋجوۋدان، يۋان تاننىڭ ەلۋ مىڭ قولىمەن
 چىڭجوۋدان، جىيەنى گاۋ گاننىڭ ەلۋ مىڭ قولىمەن بىڭجوۋدان
 اتتانىپ، سايسقا كومەكتەسۋ ءۇشىن جيجوۋعا كەلگەندىگىن
 حابارلادى. قاباعات قۇانعان يۋان شاۋ قالىڭ قولىن قايتا رەتتەپ
 ساۋ ساۋمەن سايسۋعا سايلاندى. بۇل كەزدە جەڭىسكە ءماز
 بولعان ساۋ ساۋ قولى وزەننىڭ جاعاسىن بويلاي شەپ تارتىپ
 جاتقان - دى. جاعاداعى تۇرعىن حالىقتار اراعىن كۇبىلەپ
 ارتىپ، اقسارباسىن جەتەلەپ ەرۋدىڭ الپى قارسى الا كەلدى.
 ساقال - شاشى اعارعان، سامايى اپپاق ءبىر كاريا باستاعان
 بىرنەشە ادامنىڭ كەلگەننى كورگەن ساۋ ساۋ، ولاردى ءامىر
 شاتىرعا اكەلدىرىپ، جايىمەن وتىرعىزىپ:
 — كاريا قانشا جاسقا كەلدىڭىز؟ — دەپ سۇرادى.
 — ءبارىمىز دە توقساننان ءوتىپ، ءجۇزىڭىزدى قۇسىرىپ
 قالدىق، — دەدى الگى كاريا.
 — جاساقتار اۋىلداستارىڭىزدىڭ اپتەر - تاپتەرىن شىعاردى
 ما دەپ قاباعات تىنىشىسىزدانىپ وتىرمىن، — دەدى ساۋ ساۋ.

— ھۇاندې پاتشانىڭ تۇسىنىدا سار جۇلدىز چۇ ەلى مەن سۇڭ ① ەلىنىڭ شەگىنەن كورىنگەن ەكەن، — دەپ ەسوز باستادى كاريا، — لياۋدۇڭدىق يىن كۇي دەگەن كىسى اسپان عايىپىن بولجاعش ادام ەدى، ەبىر كۇنى كەشتە ەبىزدىڭ ۇيگە قونىپ وتىرىپ ماعان: «اسپانداغى سار جۇلدىز ەسىزدىڭ وسى تۇسىڭىزدان كورىنىپ، جارىعىن ەتۇسىرىپ تۇر. ەلۇ جىلدىن كەيىن لياڭجوۋ مەن پىچۇننىڭ اراسىندا ەبىر ناعىز پاتشا دۇنيەگە كەلىپ، ەل بىلەيدى» دەگەن ەدى. مەنە سوعان ناق ەلۇ جىلدىڭ ەجۇزى بولدى. يۇان شاۋ ھالىقتىڭ باسنا قامشى ەيىرىپ، ەل جۇرەگى كەكتەنۇلى. وسىنداى شاقىتا ەۋازىر ادەلتىڭ قالىڭ قولىن كوركەيتىپ، جىلعالاندى دەمەپ، جىلاعاندى ۋاتىپ، قىلمىستىنىڭ ادەبىن بەرىپ وتىر. گۇاندۇداغى ەبىر شايقاستا يۇان شاۋدىڭ تۇمەن مىڭ قولىنىڭ تالقاندالۋى، يىن كۇيدىڭ سول كەزدەگى ايتقان ەسوزىن راستادى. بۇل نىشانان ھالىڭىز قوي ۇستىنە بوز تورعاى جۇمىرتقالايتىن بەيىت كۇندى كورۇدە، — دەدى.

— اقساقالدىڭ بۇل ايتقاننا قايدان تولارمىن؟ — دەپ قارقىلداپ كۇلگەن ساۋ ساۋ، داستارقاندى مولىنان جايغىزىپ، شاراپتى شالقىتا قۇيىپ، تورعىن - تورقادران سىلىقتى اياماي تارتىپ، اقساقالداردى جولعا سالدى. سونان سۇڭ قالىڭ قولعا: كىمدە كىم اۋىل ارالاپ، ەل شىنە بارىپ، ھالىقتىڭ ەبىر تاۋىعىنىڭ مۇرىنن قاناتاتىن بولسا، كىسى ولتىرگەنگە تەڭ قىلمىسپەن شارا كورىلەدى، — دەپ جارلىق ەتۇسىردى. مۇنى ەستىگەن قالىڭ قولدىڭ ەتارتىبى قاتاىپ، ھالىقتىڭ پەيىلى ەوسىپ، رايبى تۇزەلە ەتۇستى. ەزىنىڭ بىستەگەن بىسنە ساۋ ساۋ

① چۇ ەلى دەپ ھۇنان، ھۇبېي ولكەلەرىن، سۇڭ ەلى دەپ ھىنان ەللىرىن ايتادى — اۋۇد.

دا شتەي ريزا بولدى. —

شايقىندار يۋان شاۋدىڭ ءتورت ايماقتان جاساق جىناپ، ەكى - ءۇش ءجوز مىڭ قالىڭ قولمەن ساڭتيڭغا كەلىپ بەكىنىس العاندىنن حابارلادى. ساۋ ساۋ دا قالىڭ قولمەن اتتاندىرىپ، ىلگەرلىەي كەلىپ بەكىنىس الدى. كەلەسى كۈنى ەكى جاق بىرىنە ءبىرى تونىسە كەلىپ شەپ تارتتى. ساۋ ساۋ توپتى قولباسلار بىرەرتىپ شەپ الدىنا شىقتى. ءۇش ۇلى، ءبىر جىيەنى مەن قالام - قارۋ تورەلەرىن ەرتكەن يۋان شاۋ دا ساۋلاپ شەپ الدىنا شىقتى. ساۋ ساۋ يۋان شاۋغا قاراپ: —

ۋا يۋان شاۋ، سىتەر ايلان تاۋسىلىپ، قارسىلاسار قايراتىڭ سارقىلماپ پا ەدى. الدىار دەپ اتتان ءتۈسۈدىڭ قامىن قاراستىرماي نەمەپ تۈرسىڭ؟ قىل موينىڭا قاندى قىلىش تاقاعاندا، وكىنىشتىڭ ورنى تولىماق مەس! — دەپ داۋىستادى. تۈلىبىنا سىماي اشۋلانغان يۋان شاۋ، قول باسىلارنا كوز تاستاپ: —

قانە، قايسىنىڭ شىعاسىڭ؟ — دەدى. اكەسىنىڭ الدىندا ونەرىن ايگىلەپ، ءوزىن كۈرسەتەپ قالۋعا تىرىسقان يۋان شاڭ قوس قىلىشنى جارقىلداتا ءۇيرىپ، اتىن تەبىنەپ جىبەرىپ، شەپ الدىنا شىعا كەلىپ ولاي - بۇلاي ويقاتادى. — مىناۋ كىم؟ — دەپ سۇرادى ساۋ ساۋ قاسىنداعى قولباسلارىنان.

— يۋان شاۋدىڭ ءۇشىنىشى ۇلى يۋان شاڭ، — دەدى تانىتىن بىرەۋى. ايتىپ اۋىز جىعانشا، نايزاسىن سەرت ۇستاعان ءبىر قولباسى اتىلىپ شەپ الدىنا شىقتى. ساۋ ساۋ قاراسا، شۋي حۋاننىڭ قول استىنداعى ورنىباسار قولباسى شى حۋان ەكەن. ەكى اتتى ايقاسا كەتەپ، سايسى ءۇشىنىشى كەزەككە بارا بەرگەندە، يۋان شاڭ نايزاسىن كۈلبەي جاستاپ، تايىپ بەردى. شى حۋان قۇا جونەلدى. ساداعىن جۈرە كەلە وڭتايلاعان يۋان